

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין ד.

עין משפט נר מצוה

יג א מ"י פ"ג מהלכות צית
המביאה ה"ו ו' ו' הלכה ו':
יד ב מ"י פ"ג מהלכות
מלכות אסורות הלכה
ז:
טו ג מ"י פ"ג מהל'
טומאת לרעה ה"ו ו'
סמג עשין לטו:
טז ד מ"י פ"ג מהלכות
ז' ה מ"י פ"ג מהלכות
טומאת מת הלכה ז סמג
עשין לטו:
יז ו מ"י פ"ג מהלכות
מירות הלכה ז סמג
לאין נר:

תורה אור השלם

1. ואלה מדות המזבח
בצבאות אמה אמה וטפה
וחיק האמה אמה רחב
וגבולה אל שפתה קרבי
זרת האחד וזה גב המזבח:
יחוקקל מג יג
2. ארץ חטה ושעורה וזבן
והאחד ורומן ארץ זית שמן
ודבש: דברים ח ה

רב ניסים גאון

ממנו ואלה מדות המזבח
ובאמה וטפה פירוש שתהא
יתירה על חוברתה טמא. עי
שישה כבדי אכילת פרס.
תמצא עיקר דיליה בתורת
כתובים והאוכל בבית, אין לי
אלא אכילת, אם א' סמנו
לשבות האוכל אצ"פ
ראתו שוכב, מה תלמוד
לומר האוכל והשוכב, אלא
ליתן שיעור האוכל כדי
שיאכל שוכב. וכמה הוא
שיעור אכילת פרס, פת חטיט
ולא פת שעורים וכו'.

א' תמי"ב לפינה ה"א ח"א ליתן
שיעור למכור מי שחלש וע"ש
מה שדקוקי הא"ס והק"א בזה
אכן ג' רבתי נמנה יומר ומה
למנו שיעור לשעשעין האכילה
מאכל בנפשה.

רבינו חננאל

כרם והודוה בו אינו עובר
משום לא תורב כחלל כלאים
דבריו רש"י. והנה מה שיש בו
כ' טפחים נמצאו בו ד' אמות
באמה בת ד' טפחים ואתה
מתורה דלפניו עליה, ואמרי
ופריך רב נחמן אילו דברי
ר' שמעון חן, ואנא דאמרי
כרבנן דפליגי עליה, ואמרי
(הנה) [הר"ן] זה כרם. איבעית
אימא אפי' כ"י שמעון, מאי
אמות כלאים דקאמר רוב
אמות של כלאים באמה
ב' ד' טפחים היבא דאיכא
לחומרא, אבל הגי דרופנין
באמה בת ד' טפחים. רבא
אמר רב נחמן אמת סוכה
ואתמרי מברי בת ששה
חן. ומיהו טפחים עצבות
פי' האבצעות דחוקות זו
עם זו. ושל כלאים פי'
אבצעות שחוקות מרווחות
כדרך השוקק שפוסק שפתו
והוצע מדרישן. ומוחביבין
לאבי כל אמות שאמרו
באמה בת ד' טפחים
ובלבד שלא יהיו מכוונות.
לכומר לא יהיו עצבות
שחוקות ולא השחוקות
עצבות כרבא, אלא לאבי
קשיא. ופריך אביי אנה
דאמרי כרשב"ג. ועמדה
לאביי בתנאי. ורבא אמר לך
כולי עלמא באמה בת ד'

ואלא מדות המובה באמות אמה וטופה. פי' צקונת' צלמות
קטנות שיש צלמה צינונית אמה וטפח מאלו וקשה ללא
היה ליה למיכתב וזיק צו"י כיון דקאי (ה) לאמות ונראה כמו שפירש"י
צפירוש יחזקאל דפירש צלמות אמה אמות גדולות שיהא אמה
וטופח צל אמה בת ה' וכן תרגם
וינתן צלמתה דהיא אמתה ופשן וקאי
אשאר אמות המונח וזיק (ה) האמות
היו קטנות: ג' בדי רביעית יין
צנויד. פרש"י לאייבו מלקות וקשה
ללא הוה דומיא דאחריני דמשערין
זהו מילי אחריני ונראה כפרש"י
דסוכה (ד' ו' ג') דפירש שאם אכל
עגבים וחרגנים ולולבים מגפן איכא
למ"ד צרביעית וזה זיין משערין
שיקח כוס מלא יין וישם צו עליון
ולולבין כשיעור מה שאכל ואם ילא
רביעית חייב ואם היה צל לשער צמים
היה יולא רביעית צפחות שאין נגדשין
על שפת הכלי כמו יין וכה"ג תניא
במסכתא פ' כולד עשה מציא כוס מלא
יין ומציא זית אגורי ונותן לתוכו
ושופע אס שפיה כיוצא בן חייב
ואם לאו פסור דברי ר' עקיבא צו חייב
אלעזר צן עוריה דומרי אינו חייב עד
שישמה רביעית יין ואחיא לשמעתי
כרצי אלעזר צן עוריה וצפ' ג' מינין
(מיר ד' ג' ה'). תנן אינו חייב עד שאכל
עגבים כויה משנה ראשונה אמרו
עד שישמה רביעית יין רבי עקיבא
אומר אפי' נזיר ששרה פתו ציין ויש
צו כדי לנרץ כויה חייב וקאמר גמ'ל
מ"ק מדמי להו אסורי נזיר אכילה
לשמה פירוש מ"ק היינו משנה
ראשונה מדמה אכילה לשמה וצעי
באכילת עליו ולולבין נמי רביעית
ונקט צמתימין שמה משום דאכילה
מינה ילפינן ועומת משום דכמי
לא ישמה תרי זמיני ולא חש לפרש
שם טעמא (א) דר' עקיבא כיון דלמר
קרא אכילה בכויה אף כל בכויה ואם
דנקט אכילה צמשה אחרונה משום
דליף מיניה וא"ת ומ"מ מאי נפקא

מינה לשער ציין והלא כלי המחזיק רביעית הוא צילה ומתלה ומה שפילי צילה
ומתלה ציין יין וצין מים אס שיעור עליו ולולבין שאכל יפילו כל כך חייב
וי"ל דנפקא מינה אס יש כלי שמחזיק מה שפילי צילה ומתלה מן היין
שלא ישער עליו ולולבין ככוס מלא מים עד שימתלה הכלי שלו הכלי
אינו מחזיק צילה ומתלה מן המים שאין עבין כמו יין ומנאל שאין
הכלי רביעית ודוק: והגה"ה. וקשה דלשמעתין אחיא ללא
כמשנה אחרונה ועוד דכספריים ישנים מלא ר"ת דגרסינן בניזר
(ד' לט:) תנא קמא לא מדמי להו לכל אסורי נזיר לאכילה משמע
להך גיטסא דבאכילה לא פליגי אלא הו לכולי עלמא בכויה
וכן משמע גירושלמי ללא פליגי באכילה דקאמר משנה
ראשונה

טפחים אית להו, ולא פליגי אלא בצמחים. ח"ק סבר יצמצם ורשב"ג סבר דאמת כלאים לא יצמצם [וא] דוקמי
אמת כלאים בת ד' טפחים, למעוטי אמת יסוד ואמת סוכב, דתובי ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטפה וזיק האמה
ואמה רוחב וגו'. חיק האמה זה יסוד, ואמה רוחב זה סוכב, וזה מפורש במנותח באר היטב פרק שתי הלחם לרשות.
אמר רב חייא בר אשי אמר רב, שיעורין חציצין ומחיצו' הלבח למשה מיטבי. שיעורין דאורייתא נינהו אמה ושעורה
וגו'. ואמר רבי יוחנן פסוק זה כולו לשיעורין נאמר, חטה דתנן הגננס לבית המנוגע וכו'.

שיימה מועטת משל שעורים (סוכה ט) נאלת מהר (ברכות ט). מיסב. דרך הסנה, שהיא נאלת מהר, שאינו פונה אנה ואנה
אמת כלאים בת ד' טפחים, למעוטי אמת יסוד ואמת סוכב, דתובי ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטפה וזיק האמה
ואמה רוחב וגו'. חיק האמה זה יסוד, ואמה רוחב זה סוכב, וזה מפורש במנותח באר היטב פרק שתי הלחם לרשות.
אמר רב חייא בר אשי אמר רב, שיעורין חציצין ומחיצו' הלבח למשה מיטבי. שיעורין דאורייתא נינהו אמה ושעורה
וגו'. ואמר רבי יוחנן פסוק זה כולו לשיעורין נאמר, חטה דתנן הגננס לבית המנוגע וכו'.

שלא יהו מכוונות. כדמפרש ואילו שיהו אמות כלאים שחוקות ושל
מבוי וסוכה עצבות: אלא לאבי קשיא. הא דקתני כל אמות צלמה
בת ששה: אימא אמה נלאים צלמה צם ששה. והכי קאמר כל אמות
שאלמרו בכלאים צלמה בת ששה ובלבד שלא יהו מכוונות מנומלמות
אלא גדולות צטפחים שחוקות:
לאביי ודאי תנאי היא. ללא מני
לאוקמי לרבנן כוותיה דהא כל אמות
קאמרי: לרצא מי לימא תנאי היא.
מי אמרינן רבן שמעון צן גמליאל
פליג עליה למימר אמת כלאים צלמה
בת ששה אצל שאר אמות כגון סוכה
ומבוי צלמה בת חמשה או דילמא
פרושי קא מפרש רבן שמעון צן
גמליאל למילתייהו דרבנן דאמרי
וצלדט שלא יהו מכוונות דיש מהן
שחוקות ויש מהן עצבות ולא פירשו
איזה מהן שחוקות ואיזה מהן עצבות
ואתא איהו לפרושי דהנך דכלאים
ליהו שחוקות דקתני ובלבד שלא
יהו מנומלמות ולהכי אדכר כלאים
ולא למעוטי שאר אמות להיות צנות
חמשה אלא למעוטיניהו ללא ליהו
שחוקות: הא אסא לאשמעינן אס
כלאים לא יצמצם. ולפרושי מילתיה
דמנא קמא הוה דלמא ולא למעוטי
שאר אמות מצת ששה: לא למעוטי
אמה יסוד ואמה סוכב. ללאו צנות
ששה הן: צלמות אמה אמה
צלמות קטנות צלמות צלמה
צת ו' צינונית אמה וטפח מאלו:
חיק אמה צלמה. נמדד צלמות קטנות
וכן אמה רוחב וכן גדולו על שפתו
זרת האחד וזה גב המונח כולן צלמות
קטנות הללו: חיק האמה זה יסוד.
חיק על שם שהו חיקו ותיקונו של
מונח מלמטה: אלו הקטנות. שהן
אמה על אמה והאי דכמי זרת האחד
מאמלצת רחבו של קרן מודד * זרת
שהו חזי אמה לכל רוח דהוי אמה
על אמה: וזה גב המונח. כלומר
צלמה קטנה זו ומתלה אמה של
מונח הובד דכמי ציה אמה ארכו
ואמה רחבו (שמות ל). וצמסכת מנחות
צפרק שתי הלחם (ד' ט:) מפרש ליה

הגהות הרב"ח
(א) תובי ד"ה ואלה וכו' יין
דקאי אבאמות ונראה:
(ב) בא"ד וזיק האמה הוי
קטנות: (ג) ו"ה גבן וכו'
ולא חש לפרש שם טעמא
ורבי עקיבא. מ"ב ע"ש צדק
ל"ח ע"ז:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אלו הקטנות וכו'
זרת שהוה חצי אמה. ע"י
לקמן דף ק"ע א' וצמוס' שם
ד"ה א' מנ':

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה ה"ה א"ס
מפורש קבונת' וכו' כי אס
חיק האמה ופי' מ' ג"ב וז'
ק' להולמו דלתי נזיר וזיק
האמה מנה ממד. אצל
במסכתא (ל"ט ג' ז"מ פ"ו)
מפרש ר"ת דכמי דכמי
אמה אמה צו' מ"י אמות
א' אמה ו' צלמה וטפח
ומפר' והלך ו' וההכל כ"ו:

מוסף רש"י

חיק האמה זה יסוד. דעלה
אמה ונכס אמת (שמות ט:).
אלו הקטנות. דלמלצת
האמן מודד והוא זרת לכל
רוח דהוי אמה על אמה.
זרת חזי אמה (שם). וזה גב
המונח. כלומר וצלמה זו
יהא נמי מונח הכס (שם).
שיעורין. של אסוריים, כגון
כית לכל אכילת אסור
וכמתנא ליה הכפוריס
(סוכה ט). הלכה למשה
לא ששה גמליאל
צבית המדרש מנין להם, מן
המורה, והשני שאלה למשה
מתייחס הם והשני שאלה
וסדרן כסדר ששמעון (סוכה
טז). כל הפסוק הזה
לשיעורין נאמר. ו' חז' חז'
הכמו להודיע שבת חשיבות
הפירות נעטע שזהו אלא
שנהא על ארץ ישראל שיש
פירות ששיעור תורה מלמן
צתן (ברכות טא). שאפילו
דבדרי מורה לירבין לשער
בפירושיה אסורין צמתייהו
(סוכה ט). הגננס לבית
המונח. מתיי (ויקרא ד')
העבר אל הבית יעמא עד
השבת ולא כתיב ככוס גנבים,
והאכל צבית יכנס את גנדי
(שם) בשעה שיעור אכילה
ואפילו לא יאכל מדכמי
בכפיה והשוכב צבית יכנס
את גנדי, הלך הגננס זו
וטפח את גנדי עמו שלא
דקך מלפניו, אין אלו גנדי
ועומתם מיד, שאף כסן אי
קורא והכל אל הבית, ואל
לגוש צתן בעי שהיה (ברכות
טא וברכות טז) סוכה ט.

וקבונתו של מן מלגוס (חולין ט) דומיא דקמילו (סוכה ט). הוא וכן טמאין מיד. בלא שהיה דכמי
והכל אל הבית יעמא ויכנסו כל אל הבית קיינא כהו (שם). היה לבוש כלי כו'. דליקף לכו גנדי, הוא טמא מיד. דכמי
והכל אל הבית יעמא, והן טהורין עד שישאה. דכמי והאכל צבית יכנס וגו'. ורש"י צ"ל אין לי אלא אוכל וטוב, אוכל
בלא שוכב, שוכב בלא אוכל, לא אוכל ולא שוכב מנין, מ"ל יכנס גנדי, ריבה. שתי פעמים כתיב יכנס גנדי, ואם סופק לרבות
הכל מ"ה מ"ה האוכל, ליתן שיעור לטובכ כדי אכילה, שאין טעון כיתוס גנבים עד ששהה כדי אכילה, וגופו עומא מיד, דהכי כתיב
והכל אל הבית יעמא, ולא כתיב כיתוס גנבים, והאכל צבית, דהיינו שוכה כדי אכילה, יכנס גנדי (סוכה ט). אכילת פרס. מ"י
ככ שיעורו כל מתייחס אל שיעורו, שהוא כולו מן שתי סעודות ותלוי מוון סעודה (ברכות טא). וברכות טא. וברכות טא. וברכות טא.
(שם) דהיינו דרך אכילה, מי שהוא מוסב הוא עוקב באכילה ואינו טורח בגנבים אחרים. עצם שיעוריה. מן המה (שם). ואינו מטמא באהל. כשיעור זה, עד שיהא צדקה או נגלגלת שלה, או רוצ מנין אפי' אס (שם) הלכה למשה מסיני הוא
(ברכות ט). גפן. מה שיעורו, כדי רביעית יין לניזיר. בשרא רביעית מ"ה. דאכילת למ"ד נקט מ"ה (ד' דתלמיט ולולבין ועליו מלפניו רביעית יין, שאם יתנס לרוב מלא יין, ואין דומה המשער ככוס מלא מים למשער
יין, משום דין עב הוא ואינו ממנה ללא אל נכרך ונגדש על שפת הבית יומר מן המים (סוכה ט) וכו"ו (ברכות ט).